

Zaščita otrok in mladih

1. Področje uporabe in načela

Ta pravilnik o zaščiti otrok in mladih (v nadaljevanju »pravilnik«) velja za vse osebe, ki so zaposlene v organizaciji *Focus – društvo za sonaraven razvoj* (v nadaljevanju »Focus«) ali ki opravljajo prostovoljsko ali honorarno delo pri društvu *Focus* in delajo z otroki ali mladimi.

Ta pravilnik temelji na skupku načel, ki izhajajo iz Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah (UNCRC), Evropske konvencije o človekovih pravicah, Konvencije Sveta Evrope o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo ter komentarja št. 13 (2011) Odbora ZN za otrokove pravice, ter vključuje naslednja načela:

- neopravičljivost kakršnega koli nasilja nad otroki; vsako nasilje nad otroki je mogoče preprečiti;
- za na otrokovih pravicah temelječi pristop k varstvu in zaščiti otrok je potrebna sprememba paradigme v smeri spoštovanja in spodbujanja človeškega dostojanstva ter telesne in duševne celovitosti otrok kot posameznikov s pravicami namesto razumevanja otrok predvsem kot »žrtev«;
- koncept dostojanstva zahteva prepoznavanje, spoštovanje in zaščito vsakega otroka kot nosilca pravic ter kot edinstvenega in dragocenega človeškega bitja z individualno osebnostjo, značilnimi potrebami, interesi in zasebnostjo;
- v vseh postopkih odločanja je treba sistematično spoštovati pravice otrok do tega, da so slišani in da so njihova mnenja ustrezno upoštevana, strategije in programi varstva in zaščite otrok pa morajo temeljiti na njihovem opolnomočenju in vključevanju;
- spoštovati je treba pravico otrok, da je pri vseh zadevah, ki jih vključujejo ali zadevajo, glavno vodilo njihova blaginja, zlasti kadar so žrtve nasilja pa tudi pri vseh preventivnih ukrepih.

2. Protokoli ravnanja

Kodeks ravnanja organizacije Focus vključuje smernice o primernem vedenju osebja in uslužbencev do otrok. Focus spodbuja zaposlene, da si razlagajo kodeks v duhu transparentnosti in zdrave pameti, pri čemer bi morale imeti največji pomen koristi otrok.

Kodeks ravnanja je potreben za določitev tega, kaj pomeni primerno in neprimerno vedenje do otrok, ter za zagotovitev, da vsi zaposleni jasno razumejo te smernice in se jim prilagodijo. Kodeks ravnanja vključuje tudi smernice o primernem vedenju otrok do drugih otrok, zlasti pri projektih, ki temeljijo na otrocih in pri katerih sodelujejo otroci.

Spodaj je neizčrpen seznam obveznosti, ki jih morajo izpolnjevati vsi zaposleni v organizaciji Focus:

- Pri svojem ravnanju vedno upoštevajte mladoletne, njihovo psihofizično dobro počutje in temeljne pravice, vključno s pravico do sodelovanja in izražanja.
- Vzdržite se dejanj ali stališč, ki bi lahko mladoletnike spravila v težave ali nevarnost.
- Vzdržite se vedenja, ki predstavlja negativen zgled za mladoletnike.
- Vzdržite se kakršnih koli spolnih dejanj z mladoletnimi osebami.
- Vzdržite se poniževanja, omalovaževanja ali spravljavanja mladoletnikov v občutke sramu ter se izogibajte vsem oblikam nasilja, zlorabe, zapustitve in izkoriščanja otrok, vključno z izogibanjem neprimernemu jeziku.
- Vzdržite se vsakršne diskriminacije mladoletnikov. Do vseh mladoletnih oseb imejte enak odnos, ne glede na raso, barvo kože, spol, jezik, versko ali politično prepričanje samega mladoletnika ali njegovih/njenih staršev ali skrbnikov;
- Ne dopuščajte in ne sodelujte pri vedenju mladoletnikov, ki velja za nezakonito ali žaljivo ali ki ogroža njihovo varnost.

3. Smernice za komuniciranje

Kot je izpostavljeno v smernicah organizacije UNICEF o »*Razvoju politike in postopkov za zaščito otrok*«, smernice za komuniciranje vključujejo bistvene in čim več zaželenih elementov:

- V največji možni meri pridobite dovoljenje otroka / skrbnika / odgovorne nevladne organizacije za uporabo slik za komuniciranje z javnostjo / zbiranje sredstev / ozaveščanje (informirano soglasje).
- Dopustite, da posamezniki sami izražajo svoja stališča, namesto da drugi govorijo v njihovem imenu; izpostavite sposobnost ljudi, da sami prevzamejo odgovornost in ukrepajo.
- Točno in uravnoteženo predstavljanje otrok s poudarkom na njihovem

dostojanstvu in ob čim večjem upoštevanju njihovega socialnega, kulturnega in gospodarskega okolja.

- Uravnoteženo predstavljanje tudi v primerih, ko so posamezniki »žrtve« (priporočljiva uporaba slik oziroma pripovedi »prej« in »potem«).
- Natančno predstavljanje otrok: izogibajte se manipulaciji ali senzacionalizmu v besedilu in slikah; poudarek na dostojanstvu.
- Vzpostavite sistem pisnega soglasja za uporabo vizualnega gradiva organizacije s strani zunanjih posameznikov oz. organizacij, ki vključuje tudi posledice za kršitve.
- Izogibajte se ponižujočemu, viktimizirajočemu ali sramotilnemu jeziku in slikam; netočnemu posploševanju; kakršni koli diskriminaciji; prikazovanju slik izven konteksta (poskusite dodajati informativne podnapise k slikam);
- Otroci morajo biti na slikah primerno oblečeni in ne smejo biti v spolno izzivalnih položajih.
- Spletne strani in komunikacijska sporočila ne smejo vsebovati nikakršnih osebnih in fizičnih podatkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, kje se otrok nahaja in ki bi ga lahko ogrozili.
- Pred fotografiranjem otrok vedno prosite za njihovo dovoljenje, razen v izjemnih okoliščinah.

4. Protokoli poročanja in odzivanja

Focus se zavezuje, da bo o vseh pomislekih glede zaščite otrok nemudoma poročal lokalnim in nacionalnim organom ter v okviru pristojnosti organizacije sprejel ustrezne ukrepe za zaščito otroka pred nadaljnjimi škodljivimi vplivi.

Focus opredeljuje splošni postopek za imenovanje vodje ter za prijavo in obravnavanje suma slabega ravnanja, zlorabe ali izkoriščanja ranljivih otrok.

Konkretno Focus določa, da;

- v okviru organizacije predsednik_ca opravlja vlogo kontaktne osebe, ki je odgovorna za zaščito mladoletni oseb in ki je odgovorna za sprejemanje in obravnavo vseh prijav zlorabe otrok ali najstnikov;
- bo kontaktna oseba, ko je na to opozorjena, začela s postopkom preiskave o tem, ali je prišlo do domnevne zlorabe, ter bo po posvetovanju z upravnim in nadzornim odborom ter zaposlenimi sprejela vse ustrezne ukrepe.

Postopek prijave mora biti jasen in enostavno dostopen ter zagotavlja skladnost z višjimi interesi otroka in dvema ključnima vrednotama:

- Zaupnost: imena oseb, ki so podale prijavo, predmet prijave in identiteta obtožene osebe ne bodo objavljeni, razen če bo prijava obravnavana na sodišču in bo potrebno zaslišanje prič;
- Lojalnost: obtoženi osebi, ki je del zaposlenih, honorarnih ali zunanjih sodelavcev_k in članov upravnega odbora Focusa, bo organizacija nudila podporo v najširšem okviru svojih zmogljivosti in možnosti ter bo na podlagi pravnega načela domneve nedolžnosti veljala za nedolžno, dokler ni dokazano nasprotno.

Vsako domnevno kršitev pravilnika je treba prijaviti in preveriti v skladu s samim pravilnikom in z njim povezanim splošnim postopkom.

Vsaka kršitev pravilnika predstavlja disciplinsko kršitev, ki je lahko v najhujših primerih kaznovana tudi z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi v skladu z veljavno delovnopravno zakonodajo.

Postopkovni ukrepi, ki jih lahko sprejme kontaktna oseba, vključujejo, a niso omejeni na:

- zbiranje informacij in dokumentacije o dogodku;
- izvedbo notranje preiskave (vključno z razgovori s pričami);
- začasno prepoved opravljanja dejavnosti prijavljeni osebi v času trajanja preiskave, če so te dejavnosti povezane s projekti z otroki in ranljivimi odraslimi;
- obvestitev obtožene osebe o pritožbah zoper njo;
- omogočitev osumljeni osebi, da predstavi svojo različico relevantnih dogodkov, preden je sprejeta kakršna koli odločitev o krivdi oziroma nedolžnosti;
- zagotovitev zaščite ter psihološke in socialnoekonomske podpore žrtvi;
- zagotovitev obveščенosti oseb, ki so podale prijavo, o poteku sproženega postopka;
- obvestitev pristojnih organov v primeru domneve kaznivega dejanja.
- Enak postopek mora biti izveden v primeru, da uslužbenec_ka organizacije Focus zazna tveganje ali zlorabo otrok. To mora prijaviti predsednici_ku, ki primer analizira in ga prijavi pristojnim organom.

5. Posledice za kršitve

Focus je zavezan k zagotavljanju popolne zaščite otrok. V primeru, da obtožbo poda imenovana oseba iz preverljivega vira, je treba obtoženega posameznika

suspendirati (ob polni plači, če je to potrebno), dokler ni končana neodvisna preiskava. Obvestilo in prijava nepravilnega ravnanja notranjih ali zunanjih sodelavcev lahko vključuje tudi prijavo policiji.

Ljubljana, 14. junij 2021

Živa Kavka Gobbo,
predsednica

Focus – društvo za sonaraven razvoj
Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana
Slovenija
Tel: +386 1 515 40 80
info@focus.si